

VZKŮŠENÍ

Převod materiálu

Martin Fér

Pořadí v lekci

39

Žalm 118,22-24 – Kámen, jež zavrhl stavitel, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky. Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho. Haleluja!

liturgické čtení-L 12,1-9

klíčové pojmy, dobové a textové souvislosti:

- **přichystané vonné masti**– svědčí o záměru dokončit Ježíšův pohřeb. Iniciativa je teď na ženách (učedníci jsou mimo dění). Pomalu se chystají spolu s Ježíšem pohřbit také svoji víru v něj – jenže: *když sis rakev připřichystal, je tu ten, kdo z mrtvých vstal (S 157)* – to, co on říkal, není mrtvé. S jeho slovem není konec. Na to slovo se mají rozpomenout.

- **i stalo se** (kral.) když se tomu podívaly – to, co se odehraje do této chvíle, není v centru pozornosti. V Lukášově vyprávění se nejásá „hle kámen odvalen“, tato okolnost neznamená nějakou mimořádnou událost. Ženy prostě přijdou k hrobu – bez nějakých starostí – vejdou dovnitř – a nic nenajdou. A teprve v této chvíli se začnou dívat: dva muži je vyzývají, aby se **rozpomenuly** na to, co Ježíš říkal – že *má být vydán..., být ukřižován a třetího dne vstát*. Ženy nedostávají konkrétnější příkaz (např. aby něco vyřídily u učedníkům). Ale ve chvíli, kdy se rozpomenou na Ježíšova slova, kdy se jim jeho slova stanou přítomnými – tehdy se začínají dívat. Nepotřebují další důkaz. Tím rozpomenutím na Ježíšovo slovo jsou hnány ženy ke zvěstování velikonoční „noviny“. Vždyť to vlastně není novina – už jsme to slyšeli!

- centrem Lukášova evangelia (jako i jeho pokračování – Skutky) tedy není prázdný hrob, nýbrž zvěstování, které začíná výtkou neporozumění: co hledáte živého mezi mrtvými? Hrob sám je v Lukášově příběhu už spíše dokreslující realitu. Chybí tu markovské a matoušovské „hle místo, kam ho položili“. Podle Lukáše tedy ani prázdný hrob ani odvalený kámen nevedou k pravé velikonoční „rozpomínce“ na Ježíšovo slovo. Zatímco u Marka slyšíme „jdte a povzte“, (Mk 16,7), u Matouše „pohleďte na místo, kde ležel“, (Mt 28,6), u Lukáše stojí výzva *rozpomeňte se na to, co vám povdíl*. Rozpomínání, zpřítomňování pak souvisí se zvěstováním, s kázáním, se svědectvím, jež dodá „mrtvým slovům“ novou, aktuální sílu. (Toto rozpomínání a zpřítomňování pak zdrazní v dalším příběhu sám Vzkříšený, když bude otevírat Písmo brhem cesty do Emauz). Takhle se ten div může udát i před našimi zraky (Ž 118) – že zahlédneme smysl svědectví biblických příběhů a příběhu Ježíše Krista.

- ženy to oznamují **jedenácti učedníkům a všem ostatním**. Mezi učedníky sice chybí už Jidáš, ale zato Lukáš zdrazní, že učednický kroužek je otevřen i dalším. Tedy i zvěst se dostává k uším nejen učedníkům. V řadách těchto **ostatních** učedníků se ostatně později ocitá i sám Teofil (a konečně i my dnes). Proto je potřeba stále nového **zpřítomňování** velikonočních obsahů, na které se rozpomíná Lukáš a které nám podává pomocí svých vlastních důrazů.

-**nedovra u učedník** - je také zvláštní lukášovský motiv. Učedníkům se poselství žen jevílo jako nesmysl, bezobsažná řeč, a proto mu odmítli uvěřit.

úskalí textu:

- prázdný hrob pro Lk není sv?dectvím. Kone?n? i Petr potvrzuje jen holá „fakta“ zprávy, kterou ženy p?inesly. Sám ještě nev?í, jen se vrací v úžasu.

- Lukášovo vypráv?ní zvýraz?uje jako t?žišť setkání s mocí Vzk?íšeného práv? **slova a p?íběhy samotného Ježíše** – i p?íběhy Zákona a Prorok?. Neorientuje na minulou událost, nýbrž na aktuální „p?evypráv?ní“ p?edávaných látek. Pokračuje v „hebrejské“ katechetické tradici, která klade velký důraz na odpov?dnou interpretaci a aktualizaci, na odvahu sv?dk? „vykro?it“ s on?mi p?íběhy vst?íc nové budoucnosti. Sv?t biblických p?íběh? není bezpečné a jisté místo, kam bychom se prost? mohli vracet k zaru?eným pravdám. Je na nás, abychom prostor tohoto vypravování sami rozši?ovali svým p?edáváním.

pom?cky

- fotografie hrobu (Nový zákon, vyd. ERC 1989, s. 58)

motiva?ní uvedení do p?íběhu:

pro Theofila:

Teofil m?že p?ijít za Lukášem se zvědavou otázkou, kde je hrob, kam byl Ježíš poh?ben. Že by se do něj rád podíval a podep?el tak svoji víru nějakým hmatateln?jším důkazem. Odpov?dí je jemu i nám slovo dvou muž? v zá?ícím rouchu: nepot?ebujeme hled?t na hrob, máme si vzpomenout na Ježíšova slova (to z nich roste naše víra). Máme se rozpomenout na jeho slova, že p?es všechno, co se p?ihodí, je tu Boží neo?ekávané ?ešení: „možnost t?etího dne“ – a ta se te? práv? uskute?nila! Na tuto možnost t?etího dne – jak ji stále znovu dosv?dčuje kone?n? celá bible – se spoléháme ve svých vlastních pochybnostech.

osnovy vypráv?ní:

a) osnova pro mladší školní v?k:

- I. Motivace – Teofilova otázka
- II. Ženy s vonnými mastmi
- III. Muži v zá?ícím rouchu
- IV. Není tu - byl vzk?íšen
- V. Vzpome?te si!

b) poznámky a osnova pro střední a starší školní v?k:

Teofil se ptá po hrob? – je možno vid?t důkaz? M?žeme t?eba i dnes ve svých dnešních pochybnostech vid?t důkaz Boží moci? Lukáš ale z?eteln? odvádí pozornost od toho, co bychom si cht?li ohmatat – od hrobu – k n?ěmu zásadnímu: ke Slovu. Slovo není vid?t – dá se na něj spolehnout. Ježíš se také spolehl na to, že Boží

možnosti p?esahují naše p?edstavy. Na to vsadil – a to se ukázalo jako správná cesta. Diskutujte s d?tmi, co ony považují za svoje „prohrané bitvy“ – m?žete zpívat píse? Nejsi sám sv?j a ptát se, co je to ta „rakev, co jsem si už p?ichystal“? Ani rakví – t?eba mou vlastní – nekon?í po?ád Boží dílo.

I. Motivace – Teofilova otázka

II. Boží dílo nekon?í, ani když je všechno prohrané

III. Ženy s vonnými mastmi

Muži v zá?ícím rouchu

Není tu – byl vzk?íšen

Vzpome?te si!

V. Petr?v údiv

VYPRÁV?NÍ

I. TEOFILOVA OTÁZKA

Teofil se vrátil z bohoslužeb. Byly práv? Velikonoce. Kazatel mluvil o tom, že Ježíše B?h vzk?ísil z mrtvých, jak je to úžasné a jak se z toho m?žeme radovat. Že je to nejv?tší k?es?anský svátek. A pak všichni zpívali „Slavné Kristovo vzk?íšení...“ a „P?emohl Ježíš smrti noc...“ Teofilovi se to moc líbilo – ale p?ece jen za mnou p?išel trochu smutný: „Víš, Lukáši, tak m? napadlo, že bych cht?l být u toho – tenkrát, když byl Ježíš vzk?íšen. T?eba u toho prázdného hrobu. To muselo být n?co! Dneska to máme t?žší; zrovna tuhle jsem kamarád?m vypráv?l, že v?ím v Ježíše, který um?el a byl vzk?íšen – no a oni se jen smáli, co že je to za hloupost. Ale ani já sám si n?kdy nejsem jistý, jak a jestli v?bec se to odehrálo! Kdybych tak byl tenkrát u toho, nebo kdyby se to dalo n?jak dokázat! To by bylo n?co jiného. To by tomu p?ece museli všichni uv?ít!“

II. KONEC NAD?JÍ?

„Tím si nejsem moc jistý“, odpov?d?l jsem mu. „Koneckonc? – prázdný hrob se v Jeruzalém? ukazuje dodnes a nezdá se, že by to pro n?koho byl n?jaký d?kaz. Pro ty, kdo už v?í, je to snad zvláštní zážitek – být na míst?, kde to tenkrát za?alo. Ale pro ostatní to myslím nic moc neznamená. Ale bude lepší, když ti budu vypráv?t zase n?jaký p?íb?h. Pamatuješ, kde jsme minule skon?ili?“ „No p?ece práv? u toho hrobu – jenže tehdy v n?m ležel uk?ižovaný a mrtvý Ježíš. Divn? to s ním skon?ilo. A nespravedliv?, vždy? cht?l lidem pomáhat – a takhle dopadl.“ „Ano, p?esn? tam jsme skon?ili. Spousta lidí si tenkrát myslela, že práv? tam ten Ježíš?v p?íb?h skon?il úpln? a navždy. N?kte?í z toho m?li radost (jako t?eba ti, co ho uk?ižovali). Ten hrob a t?žký kámen na n?m jim byl zárukou, že celá ta záležitost s Ježíšem už opravdu skon?ila, že už je s Ježíšem nikdo nebude obt?žovat a klást jim nep?íjemné otázky. No a jiní z toho zase byli moc smutní (ti, kte?í Ježíše znali a m?li ho rádi). Kolik krásných v?cí s Ježíšem prožili, co všechno se od n?j nau?ili – má v?bec n?jaký smysl. A te? toho není nic. Ten hrob a t?žký náhrobní kámen pro n? znamenal, že všechno je pry?! Konec p?átelství s Ježíšem. A také konec nad?jí, které v nich Ježíš probudil – t?eba, že Pán B?h má rád každého. Vždy? B?h neochránil p?ed k?ížením ani toho, kdo si jeho ochranu zasloužil. Jak by od n?ho mohl ?ekat pomoc n? kdo, kdo si ji v?bec nezasloužil? Stejn? t?žký kámen ležel i na srdcích u?edník?. Byla to velká tíha, veliký smutek, veliké zklamání. Ale prvního dne po sobot? (t?etího dne po tom, co byl Ježíš uk?ižován) z nich ta

tíha spadla. Stalo se něco zvláštního.

III. ŽENY S VONNÝMI MASTMI

Některé ženy, které Ježíše spolu s učedníky doprovázely, vzaly vonné masti a vydaly se k Ježíšovu hrobu. U vážených osobností bylo zvykem, že se jejich tělo nabalžamovalo. Načas se tak zabránilo rozkladu. Snad ženy chtěly, když už nemohou mít Ježíše živého, aby ještě nějakou chvíli s nimi zůstalo aspoň jeho tělo. Jistě tím chtěly projevít Ježíši svoji úctu i lásku, prokázat mu poslední službu. Ještě naposledy být s ním a pak už nebude nic. Jenže, když přišly k hrobu, tak kámen byl odvalený. A hrob prázdný. Ježíšovo tělo tam nenašly. Byly bezradné. Nevěděly co si mají myslet. Co teď? To je úplný konec! Dodnes lidé občas chodívají na hřbitov dát kytičku na hrob svých příbuzných, třeba se to dělá i ve vaší rodině, zajít k hrobu a zavzpomínat, co jste s těmi zemřelými prožili. Kam budou chodit ženy a učedníci, když hrob je prázdný?

IV. MUŽI V ZÁŘÍCÍM ROUCHU

Jenže v tu chvíli se u nich objevili dva muži. A s nimi přišlo takové světlo, až se ženy lekly a sklonily tváře k zemi. Nemohly se ani na ty dva muže podívat. Jsou věci, které vidět nemůžeme... Dívat se nemohly, ale slyšely dobře. (Vzpomeť si třeba na Mojžíše, když se setkal s Hospodinem při vydání Desatera – také si musel zakrýt tvář. Neviděl nic – ale slyšel dobře, co má Izraelcem vyřídit.) Ti muži se žen zeptali: Proč hledáte živého mezi mrtvými? Zvláštní otázka. Proč hledají živého mezi mrtvými? Nejspíš proto, že ho považují za mrtvého. Nevědí, že je živý. Pro ně už je Ježíš mrtvý. Už od něj nic nečekají. S Ježíšem uměla i víra, kterou v nich kdysi vzbudil. To všechno už skončilo. Už jim nezbývá než jen smutně vzpomínat.

V. NENÍ TU, BYL VZKŘÍŠEN

Jenže ti dva nečekají na odpověď (jako by věděli, že stejně žádnou nedostanou) a rovnou jim řeknou: „Není zde, byl vzkříšen!“ Věta, kterou nikdo do té doby neslyšel. A která i pro nás, milý Teofile, zůstává nějakým, nadřekým žasnem a co přesahuje naši představivost (i když už si o vzkříšení nějakou tu nedělní vyprávíme). Ježíš umřel, byl pohřben. Ale Bůh ho vzkřísil.

VI. VZPOMEŤTE SI!

Pak ženy uslyšely ještě něco: „Vzpomeňte si, vždyť vám to přece říkal, když s vámi chodil po Galileji. Že se to tak musí stát, že bude vydán do rukou zlých lidí, ukřižován, ale těetího dne bude vzkříšen. Tehdy jste to možná nechápaly, ale teď si na to vzpomeňte.“ A Teofile – je to k neuvěření – tím smutným a překvapeným ženám se začalo skutečně vybavovat, co všechno jim Ježíš kdysi říkal, co všechno slíbil a jak tomu tehdy věřily. A jak o tom přemýšlely, najednou jako by se jim také odvalil ten kámen, kterým měly zavalené srdce. A hned běžely k učedníkům a všechno jim to s radostí pověděly.

VII. JEŽÍŠOVA SLOVA STÁLE PŘESOBÍ

A teď, Teofile, poslouchej. Stěžoval sis, že se ti kamarádi smějí, když jim vyprávíš o vzkříšení. Tak se nediv. Nejsi v tom sám. Když ženy přišly za učedníky a nadšeně jim vyprávěly, že hrob je prázdný a že Ježíš byl vzkříšen – tak se jim učedníci vysmáli. Mysleli si o nich, že se zbláznily a nevěřily jim ani slovo! Ty ženy na

tom nebyly o nic lépe než ty – přestože byly vzkříšení tak blízko, dokonce u prázdného hrobu. Ale vzpomeš si, co bylo pro ně důležité? Snad to, když viděly prázdný hrob? Z toho přece byly jen zmatené. Důležité bylo to, co tam uslyšely: že Ježíš byl vzkříšen. A že si mají připomenout, co jim Ježíš říkal. A tehdy se jim otevřela srdce i pro vzkříšení. A už nepochybovaly. Nebylo to tím, že by dostaly nějaký důkaz – ale protože v nich začalo působit to, co slyšely – kdysi od Ježíše, a co jim teď připomněli ti dva muži – svědkové. Proto ti vlastně, Teofile, i já to všechno o Ježíšovi vyprávím (i když jsem já sám u prázdného hrobu také nebyl a mám to všechno kdoví z kolikáté ruky). A věřím, že tomu uvěříš i ty. Že pro tebe budu také takovým svědkem vzkříšení. A ty zase někomu jinému.

Abych to dopověděl – uedníci ženám nejdříve nevěřili. Dokonce ani Petr. Běžel až k prázdnému hrobu, všechno to tam viděl – a nic. Divil se, žasnul – to ano. Ale nic víc. Prázdný hrob nikoho k víře nepřesvědčil. Teprve později, až se setká s Ježíšem, uvěří. Ale o tom zase jindy.

MODLITBA

Vzkříšený Pane, děkujeme za všechny, kdo nám vyprávěli o tvém vzkříšení. Prosíme, otevři srdce i nám, abychom jejich svědectví uvěřili. Děkujeme, že díky tvému vzkříšení smíme vědět, že zloba a násilí nemají poslední slovo. Ale že poslední slovo nad životem máš ty, který nás máš rád. Amen.

podněty pro rozhovor:

- Víte, že se v Jeruzalémě ukazuje turistům hrobka, kde byl údajně pochován Ježíš? Vyprávěli evangelisté o vzkříšení kvůli němu takovému?
- Je důležité jet do Jeruzaléma podívat se na „prázdný hrob“, aby člověk uvěřil v Kristovo vzkříšení?
- Jak dnes vnímají lidé neděli? Jako den „rozpomínání“, „zvěstování“? Jako den „odpočinku“?
- Ve kterých biblických příbězích se setkáváme se tímto dnem, jako dnem, kdy se zásadním způsobem rozhodne? (Obětování Izáka, Jonáš ve velrybě...) Jakou zvěst tyto události přinášejí? – Bůh přichází s nečekaným zásahem, s možnostmi, která se nedala předvídat a zásadně mění situaci? Co to znamená pro nás? Dovídáme se něco o tom, jak na Boha spoléhat?

Odkaz na pracovní list

[39 Vzkříšení](#)

Odkaz na píseň

[Šly zrána ke hrobu](#)

[Haleluja. Tři z žen šly s bázní úsvitem](#)

[Velikonoční prozpěvování \(SV330\)](#)

[Kristus je má síla \(EZ648\)](#)

[Přemohl Ježíš smrti noc, z hrobu vstal](#)

[Vítezi k počtu zpívejme \(EZ667\)](#)

[Nejsi sám svěť \(SV157\)](#)

[Buď Bohu všechna chvála, řest a požehnání](#)

Cílová skupina

[Mladší školní](#)

[Školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Evangelium Lukášovo](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 24,1–12](#)